

til at tage kunstige Foranstaltninger i saa Henseende. Jeg tror, at Udviklingen her i Landet i den Retning er i en saadan Gænge, at man ikke kan ønske den bedre, maaske kunde man paa visse Steder snarere ønske, at den standiede. Jeg har opholdt mig noget længere ved dette Spørgsmaal end ved det andet, dels fordi jeg ikke hørte Ministeren udtale sig saa meget om det, som jeg havde tænkt mig, dels fordi jeg ikke før har udtalt mig videre om dette Spørgsmaal, men jeg skal ikke indlade mig paa ellers, at gaa videre ind paa Detaillerne i de forskellige Bestemmelser.

Hvad de andre Bestemmelser i denne Lov angaar, skal jeg blot ytre et Par Ord. Med Hensyn til Offerpligten i Kirkerne staar jeg væsentlig paa det samme Standpunkt som Ministeren. Jeg har ogsaa udtalt til forskellige Tider, at jeg finder, at der er al Anledning til at ophæve den bestaaende Pligt til Dring i Kirkerne, hvor det ikke længere — og det er mange Steder — kan foregaa i den Månd, som har været Tanken dermed. Et andet Spørgsmaal er det, hvorvidt disse Vidler ligefrem bør bortfalde. Ligeledes er det noget, jeg i alle Tilfælde ikke kan bifalde, og hvort jeg ogsaa er enig med Ministeren, at man skulde forbyde Dringer, hvor Menigheden netop ønsker det. Skulde man i Valgmenighederne forbyde, at deres Medlemmer skulde have Lov til at vise deres Hengivenhed for Præsten ved at ofre til ham? Men skulde man ikke det, hvorfor skal man saa forbyde det i de andre Kirker, i Sognemenighederne? Naar man vilde ophæve alt muligt Pligtoffer, Dringer paa bestemte Højtider i Kirken, saa synes det mig, at det giver alt, hvad man kan ønske, og jeg finder ikke, der derfor er nogen Anledning til at berøve Folk Friheden til at gøre det, hvis de ønske det. I øvrigt finder jeg det fuldstændigt i sin Orden, at det bliver en Pligt for Præsterne, naar de lønnes paa en passende Måde, at forrette alle mulige Embedshandlinger frit, saaledes at der ikke paahviler nogen som helst Pligt for Folk til at betale noget for disse. Men jeg kan ikke indse, at der er nogen som helst Grund til at forbyde Erkendtlighedsbeviser for saadanne Handlinger. Det er jo aabenbart, at der fra mange Sider er Jøselser til Stede, der gøre, at man netop ønsker paa denne Måde at tilkendegive Sognepræsten sin Taknemmelighed ved flere af disse Lejligheder, f. Eks. i Anledning af en Ligtale, Konfirmationsforberedelse og Pligt. Medens jeg altsaa fuldstændig kan slutte mig til, at alt, hvad man kalder retslige Erlægninger for saadanne Handlinger, ophæves, saa

skønner jeg ikke, at der er Grund til at udstede Forbud derimod. Hvorfor skulle vi i det hele taget binde hinanden mere end nødvendigt? Hvis jeg f. Eks. havde en Præst, som havde holdt en Tale ved en Begravelse af en af mine nærmeste, hvorfor maatte jeg da ikke paa den Måde have Lov til at hde min Erkendtlighed for den smukke Måde, hvorpaa han maaske efter min Mening havde løst sin Opgave, og hvorfor maatte Præsten ikke modtage den? Det kan jeg ikke begribe, naar det blot er klart, at han skal gøre det uden Betaling, og enhver altsaa i saadanne Anliggender kan paatalde hans Hjælp uden at skulle honorere den.

Med Hensyn til Maaensaaeret ere Bestemmelserne her væsentlig udarbejdede i et Udvalg, hvoraf blandt andre ogsaa jeg har været Medlem for en Snæs Aar tilbage, og jeg har haft nogen Andel i dem. Det erode Medlem, som netop staar der og ser paa mig (Klein), er vistnok den der har haft den væsentligste Andel i netop denne Paragraf, men jeg har ogsaa en Andel i den, og jeg for mit Vedkommende har ikke noget at fremkomme med i og for sig i Anledning af den, men jeg skal dog gøre en lille Bemærkning derom. Vi vide vel alle, i alle Tilfælde de fleste af os, at der netop for Tiden af Kirkeministeren er nedsat en Kommission, som behandler dette Forhold, en Kommission, som væsentlig bestaar af Provst, Folk, som ere særlig inde i dette Forhold. Jeg vil for mit Vedkommende dog forbeholde mig at tage en Bestemmelse, indtil jeg ser — og det haaber jeg at faa at se, inden vi komme til en alvorlig Forhandling af dette Spørgsmaal — hvad Resultat de ere komne til.

Hvad Entelthederne angaar, skønner jeg ikke, at Tiden nu er til at komme ind paa dem; det vil være fuldstændig tidstnok, naar vi komme til den, hvad jeg kalder alvorlige Forhandling af Spørgsmaalet — det vil sige den Tid, da vi have foreliggende for os det, vi ligefrem trænge til.

Der er dog en Ting, som nu falder mig ind, og som jeg før glemte, men dog vilde have berørt — det er vedrørende Lønningerne. Her er der foreslaet, at indføre fuldstændige Pengelønninger, og naar jeg ser det fra Modtagerens Standpunkt, saa vil jeg ligefrem erklære, at jeg ikke skønner, der kunde være nogen virkelig Grund til andet end at give dem det, man nu bestemmer for dem, ligefrem som Pengeløn. Dog vil jeg sige: Der kunde være forskellige Forhold, der tale for ikke at gøre det, som tale for, at man vedbliver at give i det mindste en stor Del af Lønningen i Korn efter Kapitels-